

KOMENDANT
NADODRZAŃSKIEGO ODDZIAŁU
STRAŻY GRANICZNEJ

Sygn. Kontr. 6/WKiAW/2015

Krosno Odrzańskie, dnia 9 grudnia 2015 r.

RANCELARIA JAWNA w Krośnie Odrzańskim	
Wysłano dnia	09-12-2015
Nr	10891/15
Zaś.	-

Egz. nr 2

mjr SG Krzysztof SŁOWIK

NACZELNIK WYDZIAŁU – KIEROWNIK
Strzeżonego Ośrodka dla Cudzoziemców
Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej
w Krośnie Odrzańskim

SPRAWOZDANIE

z kontroli na temat *Przechowywanie depozytów cudzoziemców osadzonych w SOdC w Krośnie Odrzańskim*, zrealizowanej w trybie uproszczonym poza planem kontroli w **Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców w Krośnie Odrzańskim**, z siedzibą przy ul. Poprzecznej 1, 66-600 Krosno Odrzańskie.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie wytycznych, stanowiących załącznik do decyzji nr 65 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 maja 2012 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania wytycznych w zakresie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach obsługujących organy lub w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych¹, w dniach od 03.11.2015 r. do 20.11.2015 r. przez zespół kontrolny w składzie:

Kierownik zespołu:

- *Joanna Konieczka* – starszy specjalista Wydziału Kontroli i Audytu Wewnętrznego NoOSG, upoważnienie nr 6/1/WKiAW/2015 z dnia 3 listopada 2015 r.²

Członkowie:

- *Karolina Wieczorek* – specjalista ds. kontroli wewnętrznej Pionu Głównego Księgowego NoOSG, upoważnienie nr 6/2/WKiAW/2015 z dnia 3 listopada 2015 r.³
- *chor. sztab. SG Magdalena Bartczak* – starszy specjalista Wydziału Kontroli i Audytu Wewnętrznego NoOSG, upoważnienie nr 6/3/WKiAW/2015 z dnia 3 listopada 2015 r.⁴

Czynności kontrolne w podmiocie kontrolowanym przeprowadzono w dniach od 03.11.2015 r. do 20.11.2015 r.

Funkcję kierownika podmiotu kontrolowanego w okresie objętym kontrolą pełnił:

mjr SG Krzysztof SŁOWIK

¹Dz. Urz. MSW z dnia 5 czerwca 2012 r., poz. 43, z późn. zm.

²Akta kontroli – karta 3

³Akta kontroli – karta 4

⁴Akta kontroli – karta 5

I. Zakres kontroli.

1. Przedmiotem kontroli było dokonanie oceny przyjętych przez podmiot kontrolowany rozwiązań organizacyjno – funkcjonalnych dotyczących sposobu realizacji zadań związanych z przechowywaniem depozytów cudzoziemców osadzonych w SOdC, w szczególności:

- przestrzeganie przepisów dotyczących tworzenia i przechowywania depozytów, w szczególności regulaminu organizacyjno-porządkowego pobytu cudzoziemców w Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie strzeżonych ośrodków i aresztów dla cudzoziemców (Dz.U.2015.596);
- prawidłowość sporządzania kwitu depozytowego, karty rozliczenia zdeponowanych przedmiotów oraz karty rozliczenia środków finansowych cudzoziemca wg określonych wzorów;
- sprawdzenie zgodności stanu ewidencyjnego z faktycznym przechowywanych depozytów;
- dokumentowanie zmian w przechowywanych depozytach, ewidencjonowanie wykorzystania środków pieniężnych przez cudzoziemca oraz dokumentów źródłowych ww. operacji;
- dokumentowanie wydania przedmiotów zwalnianemu z ośrodka cudzoziemcowi;
- dostęp do depozytu osób odpowiedzialnych;
- nadzór nad prawidłowością przechowywania depozytów.

2. Kontrolą objęto okres od 01.05.2015 do 13.11.2015 r. z tym, że:

- sprawdzenie zgodności stanu ewidencyjnego z faktycznym przechowywanych depozytów przeprowadzono w stosunku do depozytów przechowywanych na dzień rozpoczęcia kontroli,
- sprawdzenie zgodności stanu ewidencyjnego i faktycznego oraz ruchów w danym depozycie nastąpiło na dzień przeprowadzenia czynności kontrolnych w stosunku do przedmiotowego depozytu;
- dokumentowanie zwrotu cudzoziemcowi depozytu w przypadku jego zwolnienia z ośrodka przeprowadzono w odniesieniu do osób zwalnianych z SOdC w trakcie trwania kontroli.

II. Cel kontroli.

1. Celem kontroli była ocena sposobu realizacji zadań służbowych związanych z przechowywaniem depozytów cudzoziemców osadzonych w SOdC, w szczególności zbadanie zgodności postępowania z obowiązującymi przepisami prawa, ujawnienie ewentualnych nieprawidłowości i przyczyn ich powstania oraz osób za nie odpowiedzialnych, zebranie informacji niezbędnych do podejmowania decyzji zmierzających do doskonalenia funkcjonowania kontrolowanej komórki.

2. Kontrolę przeprowadzono w oparciu o dokumenty udostępnione kontrolerom, wyjaśnienia i informacje uzyskane od przedstawicieli podmiotu kontrolowanego.

III. Ocena kontrolowanej działalności.

Czynności kontrolne realizowano stosując kryteria legalności, rzetelności, oraz skuteczności wykonywanych zadań. Ocenę końcową kontrolowanej działalności sporządzono w oparciu o takie czynniki jak dobór próby, okres i zakres kontroli, wskazane kryteria i mierniki oraz oceny cząstkowe na podstawie czterostopniowej skali⁵.

Wszelkie odstępstwa od stanu pożądanego ocenione zostały w kategoriach uchybienia bądź nieprawidłowości przy założeniach, że:

- uchybieniem było odstępstwo od stanu pożądanego wyłącznie o charakterze formalnym, niepowodujące negatywnych następstw dla kontrolowanej działalności w aspekcie wykonywania zadań.
- nieprawidłowością było każde działanie lub zaniechanie naruszające kryteria kontroli w zakresie legalności, rzetelności oraz skuteczności wykonywanych zadań

Realizację zadań objętych zakresem kontroli oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

Ocenę sformułowano na podstawie ustaleń przedstawionych poniżej.

Na podstawie art. 410 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. *o cudzoziemcach*⁶ cudzoziemiec przyjęty do Strzeżonego Ośrodka dla Cudzoziemców jest obowiązany przekazać do depozytu m.in. dokumenty potwierdzające jego tożsamość, pieniądze i przedmioty wartościowe; urządzenia techniczne służące rejestrowaniu obrazu; przedmioty, które mogą stanowić zagrożenie porządku lub bezpieczeństwa w ośrodku. Przedmioty przyjęte do depozytu zgodnie z § 6 ust. 1 *regulaminu organizacyjno-porządkowego pobytu cudzoziemców w Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców*⁷ wpisuje się z oznaczeniem cech indywidualnych do kwitu depozytowego. Obowiązek wypełnienia *kwitów depozytowych*, a także *karty rozliczenia zdeponowanych przedmiotów* oraz *karty rozliczenia środków finansowych cudzoziemca* spoczywa na funkcjonariuszu przyjmującym cudzoziemca do ośrodka. Powyższe zostało uregulowane w § 18 ust. 1 pkt 3 *regulaminu nr 2 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 20 marca 2008 r. w sprawie sposobu pełnienia służby przez funkcjonariuszy Straży Granicznej w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców oraz w pomieszczeniach, w których wykonywany jest areszt w celu wydalenia*⁸. Ponadto w załącznikach do ww. *regulaminu nr 2* określono wzory przedmiotowych dokumentów.

⁵Skala obejmuje: ocenę pozytywną, pozytywną z uchybieniami, pozytywną z nieprawidłowościami oraz negatywną;

⁶Dz.U.2013.1650 z późn. zm.

⁷Stanowiącego załącznik do Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie strzeżonych ośrodków i aresztów dla cudzoziemców (Dz.U.2015.596) – zwanego w dalszej części sprawozdania *regulaminem organizacyjno-porządkowym*

⁸ Dz.Urz. KGSG.2008.3.26 z późn. zm. zwanym w dalszej części sprawozdania *regulaminem nr 2* - zmiana wprowadzona Regulaminem nr 3 KGSG z dnia 25 października 2012 r. (Dz.Urz. KGSG.2012.73)

Zadanie prowadzenia magazynu depozytów cudzoziemców osadzonych w SOdC Zarządzeniem nr 52 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 17 kwietnia 2014r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Komendzie Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej z siedzibą w Krośnie Odrzańskim⁹ przypisano kontrolowanej komórce.

Nadzór nad problematyką objętą kontrolą sprawowali Naczelnik Wydziału-Kierownik SOdC oraz Kierownik Sekcji Ogólnej SOdC. Zgodnie z oświadczeniem Naczelnika Wydziału – Kierownika SOdC¹⁰ w okresie objętym kontrolą Kierownik Sekcji Ogólnej przeprowadził 2 kontrole magazynu depozytowego, co odnotowano w *Rejestrze wejść do magazynu depozytowego*¹¹. W jednym przypadku zweryfikowano zawartość wszystkich depozytów z kwitami depozytowymi, natomiast w drugim nadzór polegał na przeliczeniu ilościowym przechowywanych depozytów. O wynikach przedmiotowych kontroli informowano Naczelnika Wydziału-Kierownika SOdC. **Zdaniem zespołu kontrolnego wypracowany przez kierownictwo SOdC system nadzoru nad czynnościami związanymi z przyjmowaniem, przechowywaniem, wydawaniem i prowadzeniem depozytu rzeczowego i pieniężnego cudzoziemców przebywających w ośrodku nie był w pełni skuteczny, gdyż w ramach tego nadzoru nie ujawniono stwierdzonych w trakcie kontroli nieprawidłowości i uchybień.**

Zespół kontrolny dokonał analizy zapisów w dokumentacji dotyczącej rozwiązań organizacyjno-funkcjonalnych przyjętych w Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców w Krośnie Odrzańskim w zakresie sposobu realizacji zadań związanych z przechowywaniem depozytów osadzonych cudzoziemców. Szczegółowe ustalenia zawarto w notatce służbowej¹². Przechowywanie i obrót oraz wydawanie zdeponowanych przedmiotów i środków finansowych cudzoziemców przebywających w ośrodku zgodnie z „Wewnętrznym Podziałem Zadań Strzeżonego Ośrodka dla Cudzoziemców w Krośnie Odrzańskim”¹³ powierzono Sekcji Ogólnej SOdC. W szczegółowych zakresach obowiązków i uprawnień funkcjonariuszy ww. sekcji ujęto zadania, związane z obszarem objętym kontrolą. Ponadto kwestie związane z przyjmowaniem depozytów w dniu przyjęcia cudzoziemca do SOdC zlecono funkcjonariuszom Sekcji Konwojowo-Ochronnej SOdC.

Na podstawie dokumentacji przedstawionej do kontroli ustalono, że w okresie objętym kontrolą **czynności związane z obsługą depozytów wykonywały 4 osoby**, ponadto z informacji uzyskanej od Kierownika Sekcji Ogólnej SOdC¹⁴ wynika, że **dostęp do magazynu miało 7 osób**. **Zespół kontrolny ocenił negatywnie przyjęte przez podmiot kontrolowany rozwiązania organizacyjno-funkcjonalne w powyższym zakresie. Wskazać należy, że od dnia 04.11.2015 r. prowadzenie magazynu depozytowego zostało powierzone jednemu funkcjonariuszowi. W ocenie zespołu kontrolnego dokonana zmiana organizacyjna jest uzasadniona, gdyż powierzenie odpowiedzialności za przechowywane depozyty jednej osobie zmniejsza ryzyko wystąpienia negatywnych zdarzeń związanych z utratą bieżącej kontroli nad depozytem, a w przypadku wystąpienia nieprawidłowości umożliwia wskazanie osoby odpowiedzialnej za jej powstanie.**

⁹§ 17 pkt 37

¹⁰Akta kontroli – karty 145-150

¹¹(RWD nr 127/221/15) pod poz. Nr 185 z dn. 31.08.2015 r.:

¹²Akta kontroli – karty 47-66

¹³zarejestrowany pod numerem 3330/15 w dniu 27.04.2015r., zatwierdzony przez Komendanta NoOSG.

¹⁴Akta kontroli – karta 123

Czynności kontrolne w Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców przeprowadzono na próbie 100% przechowywanych w magazynie depozytów osób osadzonych w SOdC na dzień 03.11.2015 r., których liczba zgodnie z *Wykazem cudzoziemców umieszczonych w SOdC* wynosiła 42¹⁵. Kontrolę przeprowadzono pod kątem aktualnego stanu depozytów oraz prawidłowości sporządzonej dokumentacji depozytowej i obrotu przekazanymi do przechowania przedmiotami, ze szczególnym uwzględnieniem środków pieniężnych.

Analizując przedstawione do kontroli dokumenty zespół kontrolny stwierdził, że wszystkie kwity depozytowe, karty rozliczenia zdeponowanych przedmiotów oraz karty rozliczenia środków finansowych cudzoziemca sporządzone były na formularzach, zgodnych ze wzorami określonymi w *regulaminie nr 2*.

W toku kontroli ustalono, że w momencie przyjmowania cudzoziemca do SOdC każdorazowo przekazywano do depozytu przedmioty, o których mowa w art. 410 ust. 2 i 3 ustawy o cudzoziemcach. Zgodnie z § 6 ust. 1 *regulaminu organizacyjno-porządkowego* funkcjonariusz przyjmujący sporządzał kwity depozytowe, z wyszczególnieniem zdeponowanych przedmiotów, z podaniem ich cech indywidualnych. Dodatkowo ww. dokumenty ewidencjonowane były w prowadzonej w sekcji konwojowo-ochronnej *Ewidencji kwitów depozytowych*¹⁶. **Wskazać jednak należy, że w 7 przypadkach daty sporządzenia kwitów depozytowych różniły się od daty przyjęcia cudzoziemca do SOdC**¹⁷. Ponadto w jednym przypadku zespół kontrolny zwrócił uwagę na **dużą rozpiętość czasową pomiędzy datą sporządzenia kwitu depozytowego (19.09.2015 r.) a datą przyjęcia depozytu do magazynu (23.09.2015 r.)**¹⁸. W związku z powyższym zwrócono się do Naczelnika Wydziału o wyjaśnienie zaistniałych sytuacji¹⁹. Z otrzymanych wyjaśnień²⁰ wynika, że najczęstszą przyczyną rozbieżności była konieczność dokonania poprawy kwitu ze względu na stwierdzony w momencie przekazywania depozytu do magazynu błąd w ujęciu cech indywidualnych zdeponowanych przedmiotów. Ponadto, w jednym przypadku, zgodnie z oświadczeniem funkcjonariusza sporządzającego kwit depozytowy²¹, cudzoziemiec nr 110/2015 został przyjęty do Ośrodka w dniu 14.08.2015 r. o godz. 19:20 natomiast kwity depozytowe zostały sporządzone po godz. 00:00. Zespół kontrolny przyjął ww. wyjaśnienia jako wystarczające. Niemniej jednak zwrócił uwagę, że **w celu pełnego i rzetelnego odzwierciedlenia chronologii przeprowadzonych czynności w przypadku konieczności sporządzenia korekty dokumentów ich wersje pierwotne powinny być przechowywane wraz z nowo wytworzonymi.**

W zakresie dokładności i rzetelności sporządzania kwitów depozytowych zespół kontrolny stwierdził pomyłki w postaci błędnego określenia cech indywidualnych zdeponowanych przedmiotów: banknotu²², biletu²³, paszportu²⁴, mandatu karnego²⁵. Opisane uchybienia zostały poprawione w trakcie trwania kontroli – sporządzono korekty kwitów depozytowych.

¹⁵Akta kontroli – karta 11

¹⁶zarejestrowanej pod numerem RWD 426/214/15, założonej w dniu 20.04.2015 r.

¹⁷Akta kontroli – karty 33-36, 20-22, 82-83, 134-142

¹⁸Akta kontroli – karty 89-90

¹⁹Akta kontroli – karty 143-144

²⁰Akta kontroli – karty 44-45, 145-150

²¹Akta kontroli – karta 150

²²Akta kontroli – karty 25-29

²³Akta kontroli – karty 17-19

²⁴Akta kontroli – karty 12-16

²⁵Akta kontroli – karty 82-83

Analizując dokumentację oraz stan faktyczny depozytu oznaczonego nr 166/2015²⁶ zespół kontrolny stwierdził, że środki wyrażone w walucie forint węgierski zgodnie z kwitem depozytowym 1/166/2015²⁷ wynosiły 600,95 natomiast faktycznie przechowywane środki finansowe w depozycie wynosiły 695 forintów. Błędny wpis znajdował się również w *karcie rozliczenia środków finansowych cudzoziemca*²⁸. Powyższe wskazuje na niewłaściwe zakwalifikowanie zdeponowanego bilonu waluty węgierskiej przez sporządzającego kwit depozytowy. W trakcie trwania kontroli dokonano korekty przedmiotowego dokumentu²⁹ oraz dokonano stosownych wpisów w *karcie rozliczenia środków finansowych cudzoziemca*³⁰. Ponadto uzyskano notatkę służbową :
nt. przedmiotowej nieprawidłowości³¹, w której potwierdzono, iż cudzoziemiec nie wniósł zastrzeżeń co do słuszności dokonania korekty.

Na podstawie poddanych kontroli dokumentów depozytowych, zespół kontrolny stwierdził, że w SOdC stosowano praktykę podkreślania na kwitach depozytowych przedmiotów wydawanych z depozytu oraz środków pieniężnych wymienianych lub pobieranych z przeznaczeniem na wydatkowanie. W takich przypadkach szczegółowe rozliczenie dokonanych transakcji następowało w *karcie rozliczenia zdeponowanych przedmiotów* lub w *karcie rozliczenia środków finansowych cudzoziemca*. Na podstawie zapisów w kwitach depozytowych oraz przedmiotowych kartach dokonano sprawdzenia stanu faktycznego z ewidencyjnym przechowywanymi przedmiotów.

Analiza *kart rozliczenia środków finansowych cudzoziemca* wykazała, że sporządzane były one podczas przyjęcia do SOdC w przypadku posiadania przez cudzoziemca środków finansowych lub w momencie otrzymania pieniędzy podczas pobytu. W toku kontroli dokonano sprawdzenia stanu faktycznego środków finansowych przechowywanych w depozycie w porównaniu do stanu ewidencyjnego oraz zgodności operacji finansowych przeprowadzonych na danym depozycie. Dokonanie transakcji finansowych do dnia 05.11.2015 r. potwierdzano podpisem funkcjonariusza oraz cudzoziemca, a także przechowywano w depozycie paragony, dowody wymiany wartości dewizowych. Wyjątek stanowiło 6 zapisów³², gdzie brak było dokumentów źródłowych dokonanych operacji. Z wyjaśnień Naczelnika Wydziału – Kierownika SOdC³³ wynika, że w niektórych przypadkach podczas rozliczania zakupów cudzoziemcy wyrażali chęć zatrzymania paragonów czy potwierdzeń przewalutowania środków. W trakcie trwania kontroli zmieniono praktykę i od dnia 05.11.2015 r. potwierdzenia transakcji wraz z zakupami każdorazowo przekazywane są cudzoziemcom, natomiast rozchód środków finansowych potwierdzany jest podpisem funkcjonariusza dokonującego operacji na środkach pieniężnych, ponadto ostateczne saldo dokumentowane jest poprzez złożenie podpisu przez cudzoziemca w *karcie rozliczenia środków finansowych* w rubryce „potwierdzenie zgodności zrealizowanych czynności – podpis osoby osadzonej”. Wskazać należy, że zarówno ogólnie obowiązujące akty prawne a także wewnętrzne uregulowania nie stanowią o konieczności przechowywania dokumentów źródłowych dokonanych operacji finansowych w depozycie. Tak więc przyjęta w trakcie kontroli praktyka nie stoi w sprzeczności z przepisami prawa.

²⁶Akta kontroli – karta 127

²⁷Akta kontroli – karta 128

²⁸Akta kontroli – karta 129

²⁹Akta kontroli – karta 130

³⁰Akta kontroli – karta 131

³¹Akta kontroli – karty 132-133

³²Akta kontroli – karty 25, 29, 72, 85, 86, 109-112, 117, 118

³³Akta kontroli – karta 145-150

Weryfikacja zapisów w *kartach rozliczenia środków finansowych* założonych w dniu przyjęcia cudzoziemców do ośrodka, wykazała, że w 3 przypadkach³⁴ w pozycji *zdeponowane środki finansowe, przeznaczonej do ujęcia salda początkowego posiadanych środków*, wpisywano wartości otrzymane przez osadzonego w trakcie pobytu w Ośrodku. Na podstawie przedstawionych do kontroli dokumentów ustalono, że w dniu przyjęcia do ośrodka cudzoziemcy nie dysponowali kwotami, wskazanymi w ww. pozycji. Powyższe stanowi nieprawidłowość. W wyjaśnieniach Naczelnik Wydziału – Kierownik SOdC wskazał, że „otrzymywane przez cudzoziemca środki finansowe w trakcie pobytu w ośrodku były wpisywane na karty rozliczeń, co rzeczywiście odbiegało od stanu środków w dniu, w którym cudzoziemiec złożył podpis na karcie. Wpisy dokonywane były tylko w celu orientacyjnym dla funkcjonariuszy sekcji ogólnej, dzięki którym było wiadomo ile środków i w jakiej walucie posiada cudzoziemiec”³⁵. Zdaniem zespołu kontrolnego taka praktyka nie zapewnia odzwierciedlenia faktycznych ruchów depozytowych od momentu przyjęcia cudzoziemca do ośrodka. Jednocześnie zgadza się ze zdaniem Naczelnika Wydziału, że wzór *karty rozliczenia środków finansowych cudzoziemca* odbiega od rzeczywistych potrzeb i wymaga modyfikacji w celu rzetelnego i jasnego dokumentowania ruchów depozytowych w środkach finansowych cudzoziemców³⁶.

W skontrolowanej dokumentacji dotyczącej depozytu osoby przebywającej w SOdC stwierdzono niezgodność środków pieniężnych w wysokości 5 euro³⁷ ujętych na kwiecie depozytowym nr 1/140/2015³⁸ w porównaniu do wskazanych jako zdeponowane środki finansowe w *Karcie rozliczenia środków finansowych cudzoziemca*³⁹. Nadmienić należy, że stan faktyczny środków finansowych na dzień kontroli tj. 04.11.2015 r. wskazywał, że w dniu przyjęcia cudzoziemca saldem początkowym była kwota ujęta w kwiecie depozytowym. Powyższa sytuacja wymagała pilnego wyjaśnienia zaistniałych rozbieżności i właściwego rozliczenia środków finansowych cudzoziemca. W związku z powyższym na podstawie § 14 ust. 1 pkt 3 *wytocznych* o ujawnionej w toku kontroli nieprawidłowości poinformowano Komendanta NoOSG⁴⁰ oraz zobowiązano Naczelnika Wydziału-Kierownika SOdC do niezwłocznego podjęcia działań zaradczych w tej sprawie⁴¹. Z oświadczenia funkcjonariusza odpowiedzialnego za powstałą nieprawidłowość wynika, że do rozbieżności doszło z powodu pomyłki⁴². Ponadto kontrolerom przedstawiono oświadczenie cudzoziemca, który potwierdził, że w dniu przyjęcia do SOdC dysponował kwotą określoną w kwiecie depozytowym⁴³. W związku z powyższym w trakcie trwania kontroli dokonano korekty błędnych zapisów w *karcie rozliczenia środków finansowych cudzoziemca*.

³⁴Akta kontroli – karty 67-71, 85-88, 113-116

³⁵Akta kontroli – karty 145-150

³⁶Akta kontroli – karty 145-150

³⁷Akta kontroli – karty 20-22

³⁸Akta kontroli – karta 21

³⁹Akta kontroli – karta 22

⁴⁰Akta kontroli – karta 23

⁴¹Akta kontroli – karta 24

⁴²Akta kontroli – karty 43-46

⁴³Akta kontroli – karta 46

Analizując zapisy operacji finansowych zespół kontrolny stwierdził, że w 3 *kartach rozliczenia środków finansowych* wystąpiły przypadki nieprawidłowości w postaci błędnego zapisu wartości:

- dokonanego wydatku⁴⁴
- kupna wartości dewizowych⁴⁵
- omyłki rachunkowej przy ustaleniu salda dostępnych środków⁴⁶.

Powyższe miało wpływ na zapisy kolejnych operacji w przedmiotowych kartach. Niemniej jednak zespół kontrolny dokonując analizy dokumentów źródłowych oraz przeliczeń matematycznych jednoznacznie potwierdził fakt zgodności stanu środków pieniężnych przechowywanych w depozycie z dokonanymi operacjami finansowymi. W trakcie trwania kontroli dokonano wpisów korygujących błędy w przedmiotowych kartach.

Zespół kontrolny stwierdził 10 wpisów w *kartach rozliczeń środków finansowych cudzoziemców* dotyczących ustalenia ryczałtu na pokrycie należności z tytułu kosztów związanych z wydaniem i wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu. W toku kontroli ustalono, że podstawą dokonania wpisów były pisemne zawiadomienia cudzoziemców wydane na podstawie art. 343 ust. 4 ustawy o cudzoziemcach. W wyniku sprawdzenia stanu przechowywanych środków finansowych stwierdzono, że w 8 przypadkach zabezpieczony ryczałt przechowywany był w osobnej kopercie w depozycie cudzoziemców. Natomiast w 2 przypadkach zgodnie z art. 343 *ustawy o cudzoziemcach* na podstawie wydanych przez Komendanta NoOSG Postanowień dokonano potrąceń należności z tytułu przedmiotowych kosztów. Fakt ten odnotowano w *kartach rozliczenia środków finansowych cudzoziemca*.

W toku kontroli stwierdzono, że **przyjęcie przedmiotów do depozytu odnotowywano jedynie w kwicie depozytowym**. Wskazać należy, że zgodnie z § 7 ust. 1 *regulaminu organizacyjno-porządkowego* powyższa czynność powinna zostać potwierdzona czytelnym podpisem przez cudzoziemca również w *karcie rozliczenia zdeponowanych przedmiotów*. Z wyjaśnień Naczelnika Wydziału – Kierownika wynika, że przedmiotowa karta nie spełniała wymogów związanych z przyjęciem do magazynu przedmiotów cudzoziemca. W swojej opinii wskazał, iż żadna z rubryk nie wypełniała czynności związanej ze zdeponowaniem przekazywanych przedmiotów, dokonywano tylko zapisów w przypadkach kiedy dany przedmiot został wydany do użytkowania w pokoju. Powyższe wyjaśnienie zespół kontrolny uznał za niewystarczające, a brak wpisów w przedmiotowej dokumentacji ocenił jako nieprawidłowość. Zgodnie z zaleceniami zespołu kontrolnego w trakcie trwania kontroli rozpoczęto stosowanie pragmatyki zgodnej z obowiązującymi w tym zakresie przepisami⁴⁷.

Analiza przedstawionej do kontroli dokumentacji wykazała, że w *karcie rozliczenia zdeponowanych przedmiotów* ewidencjonowano **jedynie** wydanie na prośbę cudzoziemca przedmiotów do użytkowania w pokoju bądź przekazania zdeponowanych przedmiotów do właściwych organów. Z dokumentacji okazanej kontrolerom wynikało, że w ciągu dnia w określonych godzinach **umożliwiano cudzoziemcom wykorzystywanie należących do nich przedmiotów, ewidencjonując powyższą czynność w dokumentacji pomocniczej stworzonej na potrzeby SOdC**. W toku kontroli stwierdzono przypadek⁴⁸ niedokonania wpisów w prowadzonej *karcie* o wydaniu urządzenia elektronicznego, którego cudzoziemiec

⁴⁴Akta kontroli – karty 119-122

⁴⁵Akta kontroli – karty 95-98

⁴⁶Akta kontroli – karty 100-103

⁴⁷Akta kontroli – karty 145-150

⁴⁸Akta kontroli – karty 104-107

nie zwrócił do magazynu. Ze zgromadzonej w tej sprawie dokumentacji wynika, że przedmiot został wyrzucony przez cudzoziemca, z powodu jego uszkodzenia. W związku z powyższym dokonano zdjęcia ze stanu ewidencyjnego przedmiotowego sprzętu. Wskazać jednak należy, że zgodnie z § 9 regulaminu organizacyjno-porzadkowego jeżeli cudzoziemiec korzysta z przekazanych do depozytu przedmiotów, ich wydanie i przyjęcie każdorazowo ewidencjonuje się w przedmiotowej karcie. Z wyjaśnień Naczelnika Wydziału – Kierownika SOdC⁴⁹ wynika, że z uwagi na wydawanie urządzeń elektronicznych codziennie na czas 2 godzin, stosowana praktyka w znacznym stopniu usprawniała proces ewidencjonowania wydania i zdania przedmiotów. Jednocześnie wskazał, że wzór karty zdeponowanych przedmiotów odbiega od rzeczywistych potrzeb i wymaga modyfikacji w celu rzetelnego i jasnego dokumentowania ruchów depozytowych.

Ponadto sprawdzenie przez zespół kontrolny stanu ewidencyjnego z faktycznym przechowywanych przedmiotów wykazało, że w jednym przypadku nie odnotowano odesłania do Urzędu ds. Cudzoziemców paszportu należącego do osadzonego w SOdC cudzoziemca. Niemniej jednak w dokumentacji przedstawionej do kontroli znajdowało się pokwitowanie odbioru paszportu z depozytu z dnia 20 sierpnia 2015 r.⁵⁰

Zespół kontrolny dokonał oceny sposobu udokumentowania zwrotu cudzoziemcom przedmiotów przekazanych przez nich do depozytu SOdC, w odniesieniu do osób zwalnianych z SOdC w trakcie trwania kontroli. Powyższą kwestię reguluje art. 425 ustawy o cudzoziemcach, dodatkowo we wzorach dokumentów przewidziano pola służące do pokwitowania za podpisem cudzoziemca oraz funkcjonariusza przekazującego depozyt odebranie zdeponowanych przedmiotów oraz środków finansowych. Zgodnie z informacją uzyskaną od Naczelnika Wydziału – Kierownika SOdC w dniach 03.11.2015 r. - 13.11.2015 r. ze Strzeżonego Ośrodka dla Cudzoziemców zwolniono 7 osadzonych⁵¹.

W toku kontroli stwierdzono że w 2 przypadkach w kwitach depozytowych potwierdzono odbiór wszystkich zdeponowanych w dniu przyjęcia środków pieniężnych. Analiza dokumentacji przedstawionej do kontroli wykazała, że przedmiotowe pozycje dotyczyły banknotów, które zostały pobrane z depozytu z przeznaczeniem na wydatkowanie, a więc nie mogły zostać odebrane przez cudzoziemca w dniu zwolnienia⁵². Ponadto ustalono, że w depozycje jednego ze zwalnianych cudzoziemców znajdowały się środki finansowe, które nie zostały wymienione w karcie rozliczenia środków finansowych cudzoziemca w pozycji „potwierdzam odbiór zdeponowanych środków finansowych w wysokości:”⁵³ Niemniej jednak cudzoziemiec ich odbiór udokumentował podpisem na kwicie depozytowym.

Reasumując, w ocenie zespołu kontrolnego prawidłowe potwierdzenie wydania i odebrania depozytu cudzoziemca powinno być zrealizowane w sposób potwierdzający istniejący stan faktyczny, tj.:

- na kwicie depozytowym funkcjonariusz powinien potwierdzić wydanie, a cudzoziemiec – odbiór tych pozycji, które faktycznie są wydawane;
- na karcie rozliczenia środków pieniężnych funkcjonariusz powinien potwierdzić wydanie, a cudzoziemiec – odbiór wszystkich środków pieniężnych wydawanych z jego depozytu w dniu zwolnienia z SOdC.

⁴⁹ Akta kontroli – karty 145-150

⁵⁰ Akta kontroli – karty 72-75

⁵¹ Akta kontroli – karta 152

⁵² Akta kontroli – karty 151-158

⁵³ Akta kontroli – karty 151-158

**Podsumowując ustalenia zespołu kontrolnego w trakcie kontroli stwierdzono
n.w. uchybienia i nieprawidłowości:**

1. Rozbieżności w datach sporządzenia kwitu depozytowego w stosunku do daty przyjęcia cudzoziemca i faktycznego pobrania przedmiotów do depozytu.
2. Niewłaściwe zakwalifikowanie wartości zdeponowanego bilonu waluty węgierskiej, dokumentację poprawiono w trakcie trwania kontroli
3. Ujmowanie kwot środków pieniężnych otrzymanych przez cudzoziemca w trakcie trwania pobytu w kartach rozliczenia środków finansowych w pozycji przeznaczonej do ujęcia salda początkowego zdeponowanych środków finansowych w dniu przyjęcia do Ośrodka
4. Pomyłki matematyczne w zapisie dokonanych operacji gospodarczych, skutkujące niezgodnością stanu ewidencyjnego z faktycznym, dokumentację poprawiono w trakcie trwania kontroli.
5. Nieewidencjonowanie w *karcie rozliczenia zdeponowanych przedmiotów* przyjęcia ich do depozytu, a także każdorazowego wydania i przyjęcia do magazynu przedmiotów wydanych cudzoziemcowi do korzystania – w trakcie trwania kontroli zastosowano się do zapisów § 7 i 9 *regulaminu organizacyjno-porządkowego*.
6. Nieprawidłowe dokumentowanie zwrotu cudzoziemcom przedmiotów przekazanych przez nich do depozytu SOdC w dniu zwolnienia – potwierdzenie odbioru wszystkich zdeponowanych przedmiotów i środków pieniężnych na kwitach depozytowych, nawet tych, które wydano w trakcie pobytu w ośrodku.
7. Brak potwierdzenia w *karcie rozliczenia środków finansowych* odbioru przez zwalnianego cudzoziemca wszystkich podlegających zwrotowi środków finansowych.
8. Występowanie omyłek i błędów w sporządzanej dokumentacji depozytowej.

Stwierdzone w trakcie kontroli uchybienia i nieprawidłowości wskazują na **brak wdrożenia przez Naczelnika Wydziału-Kierownika SOdC właściwych mechanizmów kontrolnych nad realizacją zadań związanych z przechowywaniem depozytów w SOdC**. W kwestii rozwiązań organizacyjnych powierzenie obowiązków związanych z prowadzeniem magazynu depozytowego **zbyt dużej liczbie osób przyczyniło się do powstania odstępstw od stanu pożądanego i utrudniło identyfikację osób za nie odpowiedzialnych**.

Ponadto w opinii zespołu kontrolnego na powstanie opisanych w niniejszym sprawozdaniu uchybień i nieprawidłowości wpływ miało niedostosowanie istniejących uregulowań prawnych dotyczących obrotu środkami finansowymi i przedmiotami zdeponowanymi do faktycznych potrzeb wynikających z praktycznego ich zastosowania. Zgodnie z wyjaśnieniami Naczelnika Wydziału – Kierownika SOdC dotychczasowy system pracy oraz kontroli odbywał się na zasadzie dobrych praktyk. Dodatkowo we własnym zakresie zmodyfikowano obowiązujące wzory dokumentów dotyczących obrotu depozytami i przesłano ją do Zarządu ds. Cudzoziemców KGSG celem poddania akceptacji i wdrożenia do stosowania.

IV. Wnioski.

1. Wypracować skuteczne formy nadzoru nad realizacją zadań związanych z przechowywaniem depozytów w SOdC.
2. W ramach doskonalenia lokalnego zorganizować szkolenie dla funkcjonariuszy SOdC realizujących zadania związane z przyjmowaniem, przechowywaniem oraz wydawaniem depozytów cudzoziemców. W tematyce szkolenia w szczególności uwzględnić obowiązujące w tym zakresie przepisy prawne oraz wewnętrzne procedury i zalecenia zalecenia, a także uwagi wskazane w niniejszym sprawozdaniu.
3. Stosować sposób dokumentowania przyjęcia i obrotu przedmiotami zdeponowanymi, o którym mowa w § 7 i 9 *regulaminu organizacyjno-porządkowego*.
4. W celu pełnego i rzetelnego odzwierciedlenia chronologii przeprowadzonych czynności w przypadku konieczności sporządzenia korekty dokumentów ich wersje pierwotne przechowywać wraz z nowo wytworzonymi.
5. Dokumentować wydanie i odebranie depozytu w dniu zwolnienia cudzoziemca w sposób potwierdzający istniejący stan faktyczny.

V. Informację o wykonaniu zaleceń lub wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości należy przedłożyć zarządzającemu kontrolę w terminie do 11.01.2016 r. za pośrednictwem Naczelnika Wydziału Kontroli i Audytu Wewnętrznego Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej.

VI. Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w książce kontroli prowadzonej w Nadodrzańskim Oddziale Straży Granicznej zarejestrowanej pod numerem RWD Nr 452/5/13 na str. 5 poz. 7.

VII. Sprawozdanie sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przeznaczony jest dla kierownika podmiotu kontrolowanego i dostarczany za potwierdzeniem odbioru.

 gen. bryg. SG Andrzej KAMIŃSKI

Wykonano w 2 egz.
 Egz. nr 1 – Naczelnik Wydziału-Kierownik SOdC,
 Egz. nr 2 – ad acta.
 Opracował i sporządził zespół kontrolny
 Dnia 07.12.2015 r.

